

Opgesteld door [REDACTED] en [REDACTED]

1 juni 2022

In het gezamenlijk overleg van de dorpen aan de oostzijde van Alphen aan den Rijn de vraag op 24 februari 2022:

Wie mag nu waarover besluiten als het gaat om windenergie? De achtergrond van deze vraag was omdat het onduidelijk is welke bevoegdheid de gemeente heeft. In de RES-behandeling van Holland Rijnland was onduidelijk welke status deze afspraken hadden. Wat zijn de inspraakmomenten voor inwoners? Welke beleid is bepalend? Mag de Regio Holland Rijnland besluiten nemen? Waar gaat de Provincie over?

Primaire achterliggende vraag is: hoe voorkomen we dat we te laat zijn met onze reactie in het besluitproces?

In deze memo wordt geprobeerd iets meer duidelijk te maken. Veel zaken zijn echter behoorlijk juridisch, waardoor het moeilijk is om het eenvoudig weer te geven. Ook grijpen sommige wetten op elkaar in en komen er binnenkort wijzigingen.

Deze toelichting is dus op dit moment geldig.

1. Hoeveel vermogen heeft het windpark?

De eerste stap is om te bepalen wie (Rijk, Provincie, gemeente) er over gaat is: hoe groot is het totale vermogen van het windpark samen?

De grootte van het vermogen bepaalt namelijk wie het bevoegd gezag is (zie bijlage). Bij windturbines zijn dat altijd alleen: het Rijk, de Provincie of de gemeente.

De regio kan alleen bevoegd gezag zijn als de gemeente dit via een Gemeenschappelijke Regeling heeft overgedragen. Dat is niet gebeurd voor RES Holland Rijnland. Dus hier geldt dat besluiten alleen via de gemeenteraad van Alphen aan den Rijn genomen kunnen worden.

2. Past het in bestemmingsplan?

Om een windpark te kunnen bouwen, heb je een vergunning nodig. De eerste vraag is dan of het past in het bestemmingsplan. In de bestemmingsplannen van Alphen aan den Rijn is meestal nergens windenergie standaard toegestaan. Wil je het dan toch: dan moet je daarvoor actie nemen. Dat betekent dat er dan een afwijking of herziening van het bestemmingsplan nodig zal zijn om windenergie toe te kunnen passen. Dat is bijv gebeurd voor de windenergie bij Spookverlaat. Daar waren al windturbines toegestaan op grond van de beheersverordening, en daarbij is de ontheffing verleend ivm overschrijding van de maximale hoogte

3. Is er een ruimtelijke onderbouwing aanwezig voor het afwijken/herzien van het bestemmingsplan?

Om een afwijking of herziening te kunnen aanvragen, moet er als eerste een ruimtelijke onderbouwing zijn. Dus een afweging waarom je vindt dat je mag afwijken van het bestemmingsplan.

Die ruimtelijke onderbouwing kan per aanvraag gemaakt worden. Maar het is beter om een algemene ruimtelijke onderbouwing op te stellen voor het hele gebied. Dan kan bij elke vraag direct besloten worden of wel of niet meegewerkt kan worden aan een ontheffing.

Met een algemeen ruimtelijk beleid maak je dus ook meer en sneller duurzame energie mogelijk. Daarvoor zijn o.a. de RES-sen in het leven geroepen: bepaal van tevoren waar je het ruimtelijk een goede plek vindt om duurzame energie (zon en wind) mogelijk te maken. De zoekgebieden. Dit is een uitwerking van het Klimaatakkoord.

De RES Regio Holland Rijnland is geen bevoegd gezag. Dat betekent dat het ruimtelijk beleid pas geldig is als het bevoegd gezag dit officieel besluit. Voor Alphen aan den Rijn is door de gemeenteraad besloten om de zoekgebieden voor wind nu uit de RES 1.0 te laten. Wel is afgesproken dat er opnieuw een proces voor het vinden van zoekgebieden gestart zal worden.

Voor de windparken van 5-100 MW is de Provincie het bevoegd gezag. De provincie kan bepalen dat zij de bevoegdheid voor windparken met een vermogen groter dan 5 MW overdraagt aan de gemeente.

4. Wordt aan alle aanvullende milieutechnische voorwaarden voldaan?

Voor een windpark toegestaan kan worden, moeten ook diverse milieu-technische en veiligheidseisen nageleefd worden. Hiermee zijn landelijke regels vastgelegd over slagschaduw, geluid etc. Vorig jaar is een rechtszaak geweest of de onderbouwing voor deze normen wel afdoende was. Oftewel: klopt de meetlat waarmee we meten eigenlijk wel?

De rechter van Raad van State heeft geoordeeld dat er eerst een uitgebreid milieu-onderzoek gedaan moet worden om te bepalen of deze normen wel voldoende onderbouwd zijn. [Videotoelichting uitspraak windpark Delfzijl from Raad van State on Vimeo](#) Hiervoor loopt nu een Rijksactieprogramma. De planning is dat dit najaar '22 de conceptregels in consultatie gaan. Eindplanning is dat de inwerkingtreding van de nieuwe regels eind 2023 kan plaatsvinden. [Actieprogramma na uitspraak RvS over windturbines - Kenniscentrum InfoMil](#)

Tot dit nieuwe beleid er is, kan er geen enkele vergunning verleend worden. Gemeenten hebben dan nog 1 mogelijkheid: ze kunnen zelf een milieubeoordeling uit gaan voeren. Alphen aan den Rijn heeft in juli 2021 aangegeven te willen wachten op het Rijksbeleid. Dat betekent dat het nu niet reëel is om hierop vooruit te lopen, want het is volstrekt onduidelijk welke meetlat er straks gehanteerd moet worden. Dit betekent ook dat het proces voor nieuwe zoekgebieden op dit moment niet zinvol is.

Bijlage Bevoegdheden bij windturbines / windparken (Electriciteitswet 1998)

Overheid	MW	(Ruimtelijk) beleid	Toelichting
Rijk	<p>Als het totaal opgesteld vermogen meer dan 100 MW is</p> <p>Een gemiddelde grote windturbine is 3 MW aan vermogen. De hoogte die daarbij hoort varieert van 90 – 125 meter ashoogte. De lengte van de wieken varieert dan van 50-75 meter.</p> <p>De bevoegdheid hangt af van het totale vermogen van het windpark. Dus niet van het aantal windturbines. Bij 34 turbines van 3 MW ($34 * 3 = 102$ MW) val je onder rijksbeleid. Bij 50 turbines van 2 MW val je onder Provinciaal beleid</p>	Projectbesluit	<p>Tot op heden zijn door het Rijk slechts enkele locaties aangewezen voor grootschalige opwek van duurzame energie door wind op land (o.a. in Drenthe en Flevoland).</p> <p>Daarna is gekozen voor een “decentralisatie” naar regio’s en is op regionale schaal gewerkt aan Regionale Energie Strategieën.</p> <p>Hier is meer te lezen: Rijkscoördinatie­regeling (RCR) (rvo.nl)</p> <p>Op deze site vindt u ook de inspraakmomenten.</p> <p>Gezien de dichte bebouwing van de Randstad is het zeer onwaarschijnlijk dat hier parken komen die onder deze bevoegdheid zullen vallen.</p>
Provincie	Als het totaal opgesteld vermogen tussen 5 – 100 MW is	<p>Omgevingsbeleid</p> <p>Omgevingsverordening</p> <p>Projectbesluit</p>	<p>Het provinciale beleid is zeer bepalend voor windenergie in bepaalde gebieden.</p> <p>In het ruimtelijke beleid heeft de PZH enkele gebieden aangewezen waar windturbines gerealiseerd kunnen worden. Dit ruimtelijke beleid</p>

	In praktijk betekent dit dat een windpark in de druk bebouwde omgeving niet snel onder Rijksbevoegdheid zal vallen	Provinciaal Coalitie-akkoord	wordt nu aangepast en aangevuld met de zoekgebieden uit de RES-regio's, met uitzondering van het Groene Hart. Daarover staat in het provinciale coalitie-akkoord dat hier geen nieuwe windlocaties gerealiseerd mogen worden. Uitbreiding en repowering van bestaande locaties (meer en/of andere turbines met meer opbrengst) is in overleg wel mogelijk.
Regio	n.v.t.	Regionale Energie Strategie Regionale OmgevingsAgenda	De regio heeft geen bevoegdheden op gemeentelijk grondgebied, en kan dus niet afdwingen dat bepaalde locaties voor windenergie ingezet worden. Wel zijn er afspraken gemaakt in de regio ten aanzien van ambities en te behalen doelstellingen in het kader van het nationale en internationale Klimaatakkoord.
Gemeente	< 5 MW	Omgevingsvisie Omgevingsplan Coalitie-akkoord	In de gemeente kunnen zoekgebieden voor wind opgenomen worden in de Omgevingsvisie en deze kunnen verder uitgewerkt worden tot concrete locaties in omgevingsplannen. Ook de gemeente heeft zich gecommitteerd aan het nationale Klimaatakkoord. De zoekgebieden voor wind uit de Regionale Energie Strategie Holland Rijnland zijn echter middels een amendement geschrapt en volgens ditzelfde amendement dient een nieuwe zoektocht naar gebieden of locaties voor windenergie uitgevoerd te worden. Daardoor zijn deze zoekgebieden ook uit de Omgevingsvisie gehaald.